

Stichting Hulpfonds Jongeren Roemenië

Échte hulp is investeren in mensen!

26^e

NIEUWSBRIEF

ROEMENIË

december 2021

Aan: donateurs en sympathisanten van de **Stichting Hulpfonds Jongeren Roemenië** en overige geïnteresseerden.

Voor u ligt de 26e nieuwsbrief van onze stichting.

We brengen u weer op de hoogte van onze activiteiten in het afgelopen jaar, zoals gebruikelijk aangevuld met informatie over de studenten en achtergrondinformatie over hun land.

Het moge duidelijk zijn dat we weer een heel bijzonder jaar achter de rug hebben. Al was het alleen maar omdat we vanwege de Covid-19-pandemie voor het tweede jaar achter elkaar niet naar Roemenië zijn geweest. Waardoor we de contacten met de instanties die met ons samenwerken hebben moeten missen. Maar vooral hebben we het persoonlijke contact gemist met onze studenten. Dat verliep nu noodgedwongen digitaal. U treft in deze Nieuwsbrief enkele van hun reacties aan. Die maken duidelijk hoezeer ze hun weldoeners in dat verre Nederland waarderen en hoe graag ze ook persoonlijk contact zouden willen.

Hebt u vragen of opmerkingen over onderdelen van deze Nieuwsbrief aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Op de foto een blije Madalina Danilă op de dag van haar afstuderen als basisarts, in september.

Velen van u zullen zich nog herinneren hoe wij in 2016 geconfronteerd werden met haar situatie. In het begin van haar tweede studiejaar overleed plotseling haar vader en dreigde ze te moeten stoppen met de studie.

Dank zij de speciale actie die we voor haar hielden kon ze de studie vervolgen, en dit jaar met succes afronden.

Zie verder in deze Nieuwsbrief hoe zij zelf terugkijkt op de jaren waarin ze financieel ondersteund werd door onze stichting en de Zonta Club Mergelland.

Ons Hulpfonds en aantallen studiebeurzen.

Het volgende staatje geeft een historisch overzicht van de verstrekte studiebeurzen:

1994/1995	1	2001/2002	66	2008/2009	76	2015/2016	70
1995/1996	5	2002/2003	76	2009/2010	70	2016/2017	69
1996/1997	13	2003/2004	83	2010/2011	106	2017/2018	65
1997/1998	29	2004/2005	96	2011/2012	96	2018/2019	44
1998/1999	30	2005/2006	80	2012/2013	87	2019/2020	50
1999/2000	41	2006/2007	68	2013/2014	83	2020/2021	54
2000/2001	43	2007/2008	72	2014/2015	83	2021/2022	55*

*) verwachting.

Toelichting: In dit lopende studiejaar hebben we van 40 studenten een compleet dossier. Die hebben de eerste helft van de studiebeurs ontvangen. 15 studenten hebben we nog in behandeling. Dit jaar extra laat, omdat de Sociale Dienst van de universiteit in Suceava pas vorige week de lijst met kandidaten heeft ingediend.

Financiën

Inkomsten	2016	2017	2018	2019	2020
Vast	12.434,62	10.870,44	13.458,93	14.174,70	1.1671,60
Incidenteel	5.319,62	3.925,47			
Rente	37,51	9,10	8,41	3,14	1,29
Totaal:	17.791,74	14.805,01	13.467,34	14.177,84	11.672,89

Uitgaven					
Studenten	14.450,-	9.352,-	10.919,55	12.730,40	14.550,-
Kosten	1.165,61	618,86	431,48	1.354,38	1.053,57
Totaal:	15.715,61	9.970,86	11.351,03	14.084,78	15.603,57

Toelichting

De inkomsten in 2020 zijn lager dan in de voorgaande jaren, terwijl de uitgaven duidelijk hoger zijn. De reden is dat we in 2019 de beurzen verhoogd hebben van € 200,- naar € 300,- per jaar.

De kosten bestaan uit kosten van de banken, kosten van de tussenpersoon in Roemenië, kosten webhosting, kopieer- en portokosten.

Bestuur

Evenals vorig jaar heeft het bestuur in het afgelopen jaar weinig fysiek contact gehad. Er is maar één echte bestuursvergadering geweest, in de zomer, toen de coronabeperkingen opgeheven waren. Verder liepen de contacten hoofdzakelijk per e-mail. Zoals ook met de studenten.

Het is nu al het tweede jaar dat de studenten door ons uitgenodigd worden om ons te laten weten hoe het met de studie gaat en, nog belangrijker, hoe het met hen persoonlijk gaat. In de meeste gevallen krijgen we spontane reacties. Een aantal daarvan hebben we in deze Nieuwsbrief opgenomen.

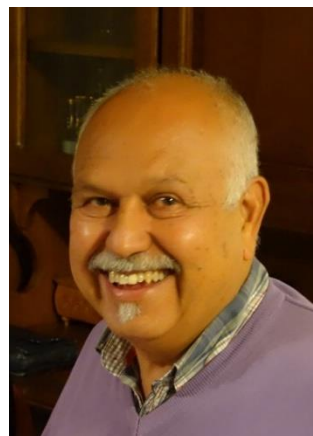
Van de voorzitter: **Hoop op betere tijden**

Het is waar, dat bij het horen van de naam van het land Roemenië, er bij ons in Nederland vrijwel meteen een gevoel overheerst van negativisme: een arm land, veel corruptie, de dievenbendes, die door Europa rondwaren en de zakkenrollers.

Op de autocratische wijze van regeren van de zittende regering is inderdaad wat aan te merken. Nu is Roemenië wel een moeilijk land met de originele Roemeense bevolking, etnische Hongaren en de Roma. Iedereen voelt zich gediscrimineerd en staat wantrouwig tegenover de ander.

Gelukkig zien we onder onze studenten de open blik naar het buitenland en naar de buitenlanders. Onze studenten proberen allemaal een West-Europese taal onder de knie te krijgen. Dat lukt ze aardig. Bij een eerste ontmoeting zijn onze studenten vaak wat schichtig en spreken ze nauwelijks een andere taal dan het Roemeens. Naarmate de studie jaren vorderen, spreken ze een van de West-Europese talen al veel beter en hebben ze veel meer zelfvertrouwen. Ze hebben kritiek op hun maatschappij, die niet naar behoren functioneert. Ze denken erover na en eens zullen ze in de positie zijn die te veranderen.

Ook spreken ze zich meer uit over hun toekomstige plannen en over hun passies. De studenten die al eens of vaker in het buitenland zijn geweest, hebben gezien hoe het anders kan en hopen dat betere tijden zeer aanstaande zijn. Ze weten zelf ook goed wat ze moeten doen: jezelf waarmaken, soms in het buitenland, om daarna een positie te verwerven en te bouwen aan die toekomst. Dat horen wij van veel studenten terug. Dat maakt onze missie zeer de moeite waard.

Uit de correspondentie met onze studenten

De bewondering voor onze studenten stijgt met het jaar. Ondanks de grote problemen met gezondheid, familie, financiën en nu met COVID-19, zien we dat we zeer gemotiveerde, positieve en sterke studenten hebben, die zich wel door het leven zullen slaan. Ons werk is zeker niet voor niets. Onze hulp is nodig en vindt veel waardering.

Diana (Geodesie en Landmeetkunde) over de Covid-vaccinatie en haar familie

"Hier in Roemenië doet het er niet toe hoe goed de argumenten zijn die je ter tafel brengt, je kunt de mensen toch niet overtuigen... ze zijn te bang, te eigenwijs en te koppig. Maar toch zie ik, door de ernst van de toestand hier, dat sommigen van gedachten veranderen.... hopelijk genoeg om tot collectieve immuniteit te komen".

"Mijn moeder werd positief getest op de 14e deze maand, maar weigerde in het ziekenhuis te blijven, uit angst (ons medisch systeem is ook overbelast, er zijn de laatste tijd een hoop ongelukken gebeurd), maar ze belde op de 18e een ambulance, en is tot vandaag in het ziekenhuis geweest. Ze kreeg een hoop antibiotica, infusen en zuurstof want ze kon niet eten en het zuurstofgehalte was maar 87. Gelukkig begint ze zich de laatste dagen beter te voelen".

"We dachten allemaal dat vaccinatie een persoonlijke keus moest zijn en wilden de mening van mijn broer niet beïnvloeden, wiens astma minder erg is dan die van mijn moeder. Het was niet daarom dat hij zich niet liet vaccineren..... hij mag zelf beslissen, maar hij blijft zeggen dat hij de prik binnenkort gaat halen, maar hij is aan de luie kant en heeft geen motivatie om de prik ook echt te gaan halen".

Alina (Maatschappelijk Werk) over Covid, prestaties en hoop

"De moed erin houden gaat tot op zekere hoogte. Ik heb het helemaal gehad met deze pandemie. Ik wil naar college kunnen. Ik mis jullie. Met deze pandemie krijg je geen baan als beginner, alles is moeilijk. Ik voel dat het leven voorbijgaat en dat ik niets anders kan doen. Ik loop overal tegen gesloten deuren aan. Met de studie gaat het wel. Ik heb het jaar afgesloten met een gemiddelde van 9,85. Ik ben begonnen met praktisch Maatschappelijk Werk. Ik hoop zoveel als mogelijk kennis en ervaring op te doen".

Roxana (vrouw van de wat oudere student Cristian, beide Verpleegkunde) over het vinden van werk en emigratie

"Ik ben Roxana, de vrouw van Cristian. We hebben de opleiding in augustus afgerond en hebben geprobeerd in de gezondheidszorg in Roemenië terecht te komen, in de stad waar we wonen (Botoşani om precies te zijn) maar dat is niet mogelijk omdat het systeem fout is.

Cristian is al een maand in Italië, in Dongo. Hij werkt als verpleger in het ziekenhuis. Ik wacht tot alle papieren bij elkaar zijn om naar hem toe te gaan (Bjorn en ik); daar ga ik ook werken. Intussen heeft Cristian kinderopvang voor Bjorn gevonden; hij is nu 3 jaar en 3 maanden, het is een fantastisch, sociaal, goed, speciaal kind. Ik ben begonnen Italiaans met hem te praten om de verhuizing voor hem makkelijker te maken.

We zijn allebei met Johnson en Johnson gevaccineerd, maar helaas te weinigen hebben dat gedaan in Roemenië. De wereld is niet correct geïnformeerd en mensen die geen goede informatie hebben verspreiden onjuiste berichten, die weer invloed hebben op anderen. Als u ooit 2 verpleegkundigen nodig hebt aarzel dan niet het ons te laten weten.

Hartelijk dank, uit de grond van mijn hart, voor alle geboden hulp en wij wensen jullie een goede gezondheid toe".

Mihaela (een zwaar gehandicapte Farmacie studente) over dankbaarheid en haar passies

"Beste sponsors, hartelijk dank voor uw brief. Ik ben blij weer naar jullie te kunnen schrijven. Ik ben ook blij dat het met jullie en jullie families goed gaat. Sorry voor de toestand in Nederland met Covid. En jammer dat we daardoor elkaar nog steeds niet kunnen ontmoeten. Maar ik hoop dat die kans nog gaat komen.

De situatie is in Roemenië ook niet beter. Maar ik denk, in deze periode, dat het belangrijk is te beseffen dat niet alleen ziekten besmettelijk kunnen zijn. Maar ook liefde, empathie, moed kunnen besmettelijk zijn. En dat is wat we nodig hebben, denk ik.

Over mij ... de fysiotherapie werkt erg goed. Ik heb het eerste jaar met succes afgemaakt. De examens waar ik bang voor was gingen goed. Het praktijkwerk heeft geholpen om er achter te komen hoeveel ik nog te doen heb om een excellente apotheker te worden, niet zomaar een gewone.

Ik ben weer begonnen mijn eigen gedichten op te zeggen. Moed en passie zijn de goede woorden. Maar deze zomer was ook tamelijk somber voor mij: mijn vader kreeg pancreatitis en mijn moeder is herstellende van een gebroken rug.

Deze zomer verloor ik de wiskundelerares van de middelbare school, ik noemde haar "bunica", mijn grootmoeder (die ik zelf niet heb). Ik voel me schuldig dat ik niet dankbaarder ben geweest naar haar, daar heb ik nog steeds geen vrede mee. Maar deze wond zal zeker helen in de loop van de tijd.

Over mijn plan om Nederlands te leren moet ik moet toegeven dat het sinds mijn laatste brief niet beter is geworden. Maar ik ga het niet opgeven! Ik lees veel over de Nederlandse cultuur, lifestyle, plaatsen en mensen, en ik was helemaal gefascineerd. En ik vind het fijn

*om deze kans te hebben. Dat ik jullie ken (misschien te weinig), dat jullie me bijstaan en niet aarzelen me te ondersteunen. Jullie zijn zo'n goede en warme mensen! Al mag dat vreemd klinken. Ik zal jullie weer schrijven. En ik zal ook schrijven na mijn studie, uiteraard als dat mogelijk is. Ik zal jullie schrijven over het leven in de apotheek en hoe het meisje dat jullie geholpen hebben opgebloeid is. En ik hoop een heleboel goed nieuws. Het allerbeste, groeten uit Roemenië,
Mihaela*

Last but not least de brief van Madalina Danilă (afgestudeerd als arts), onvertaald:

My dears,

First, I want to thank you for all your unconditional support, I'll be forever grateful for all you did for me. You have been with me for so many years, you have trusted me and you believed in me and all this meant a lot to me.

During these 5 years I had a beautiful relationship with Piet, George, Rudolph and Fons. My luck was to meet them when I needed them the most. My father died when I had just entered the second year of university, an university for which I needed primarily moral support but also material support. I like to say that they have become like a second family to me. Now, after 5 years, who honestly I don't know how they passed, I became a doctor. A new path begins for me today, a path in which I hope I can help many people.

It wasn't an easy way at all, the last year I can say that it was the hardest of all these 6 years of university, I had to learn a lot and dedicate almost all my time to study. My luck was that also the ladies from Zonta Club were with me and helped me pay my rent in the last year, because I couldn't work to support myself. So I can really call myself a "LUCKY PERSON"

Now my family is doing well, my mother works, taking care of an old woman who can't handle herself, my brother works, and my younger sister will go to high school this year (she learns very well, being a kid at the top of the class). Dad definitely took care of us from up there.

Now, near Christmas, I want to wish you happy holidays with a lot of warmth and a lot of health.

*I embrace you with love,
Madalina.*

Notities over Roemenië

De regering

De verkiezingen van een jaar geleden werden verrassend gewonnen door de PSD, de socialistische partij. De opkomst van 32% was een laagterecord, mede door de strenge Covidmaatregelen. De PSD kon geen regering vormen omdat de andere partijen niet wilden meewerken. Er is nu centrumrechts-liberale coalitie.

Roemenië kent een kiesdrempel van 5%. Daardoor zijn er maar 7 partijen in Senaat en Kamer van Afgevaardigden.

Roemenië en de EU

Een gevoelig punt voor Roemenië is dat het land nog steeds niet tot het Schengengebied is toegelaten. Daar wordt Nederland nog altijd aangerekend. In juni heeft de Europese Commissie aan de regeringsleiders gevraagd om Roemenië, Bulgarije en Kroatië zo spoedig mogelijk in Schengen op te nemen.

Roemenië is voor de EU belangrijk omdat het 2.000 km buitengrens heeft, waarvan 255 aan de Zwarte Zee. Nu besloten is om de bewaking van de buitengrenzen te versterken wordt FRONTEX, de EU-organisatie voor de grensbewaking, flink uitgebreid.

Corruptiebestrijding

In eerdere Nieuwsbrieven hebt u kunnen lezen hoe Laura Kövesi (1973), sedert 2013 hoofd van het Roemeense Anti Corruptie Bureau, hooggeplaatste politici voor het gerecht sleepte. En dat ze in 2018 tot aftreden werd gedwongen door de PSD, de partij van vele van deze bedreigde politici.

Ze kreeg haar gram in 2019, toen ze werd benoemd als hoofd van het nieuwe Europese Openbaar Ministerie EPPO, European Public Prosecutor Office, gevestigd in Luxemburg. De lidstaten hadden besloten tot een gezamenlijke aanpak van fraude in de EU. Niet alleen BTW-fraude – die wordt geschat op 30 tot 60 miljard euro per jaar – maar ook om misbruik van EG-subsidies te vervolgen.

Het bureau kende een moeizame start. Want, zoals zo vaak in de EU, er worden mooie plannen gemaakt, maar als het op daden (lees: financiering) aankomt geven de lidstaten niet thuis. Maar dit jaar is EPPO dan toch met haar werk begonnen. De Roemeense Kövesi lijkt de ideale persoon om leiding te geven aan deze instantie; ze kreeg in haar Roemeense tijd de bijnaam "pitbull".

Een van de ruim 3.000 (!) dossiers die wachten betreft grootschalige fraude met EU-subsidie in Roemenië. Het gaat om een project in de Donaudelta van totaal 1,1 miljard euro, bedoeld om de positie van arme lokale vissers te verbeteren en om de natuur te beschermen. Onderzoek door Roemeense en buitenlandse journalisten (o.a. van NRC) bracht aan het licht dat er miljoenen weggelekt zijn.

Gezondheidszorg en corona

Roemenië heeft nog steeds erg te lijden onder de coronapandemie. In november waren de cijfers zo rampzalig dat er een tekort aan IC-bedden was. Medische teams uit 5 landen schoten te hulp. Er kwam opnieuw een avondklok (21.00 u) en alle scholen werden 2 weken gesloten.

Een van de oorzaken is de lage vaccinatiegraad, momenteel ca. 33 %. De Roemenen hebben, net als alle inwoners van voormalige communistische landen weinig vertrouwen in de overheid; valse informatie over de vaccins heeft hierdoor veel invloed. Ook het vertrouwen in de medische stand is matig. Om goed behandeld te worden moest je in het verleden wel smeergeld betalen. De gezondheidszorg kent dan ook een tweedeling tussen arm en rijk.

Met de corruptie in de gezondheidszorg valt het tegenwoordig wel mee, maar de zorg is in Roemenië nog altijd zwak ontwikkeld. Per hoofd van de bevolking wordt er het minst aan uitgegeven van alle EU-landen, 580 euro. Ter vergelijking: in de West-Europese landen is het ongeveer 10 maal zo veel. Maar let op, de private ondernemingen zitten niet in deze cijfers.

Logisch dat veel artsen en verpleegkundigen hun heil in het buitenland zoeken. Ongeveer 700 gemeenten zitten zonder huisarts, waardoor gepensioneerde artsen vaak (moeten) blijven werken.

In het afgelopen jaar is er 3 keer brand geweest in een ziekenhuis, waarvan één op een IC. Meer dan 20 mensen kwamen daarbij om het leven.

Door de tegenvallende vaccinatiebereidheid moest de Roemeense minister van Volksgezondheid in de zomer 1,15 miljoen doses Pfizer vaccins weer verkopen omdat ze tegen de vervaldatum waren.

Economie

Lage lonen

Roemenië is nog steeds een lagelonenland. Het bruto minimumloon is met € 458 na Bulgarije het laagst in Europa. Ter vergelijking: in Nederland is het € 1685.

Energie

Roemenië is momenteel de 2^e gasproducent van de EU. Nog in ontwikkeling zijnde velden in de Zwarte Zee kunnen die positie in de toekomst nog versterken. Een joint venture met Exxon Mobil is in de maak. Er wordt gewerkt aan een pijpleiding die Bulgarije, Roemenië, Hongarije, Oostenrijk en Moldavië gaat verbinden.

Maar gezien de energiecrisis zullen de meeste investeringen, ook de EU-subsidies, vooral naar groene energie gaan. De "Green Deal" van de EU is daar duidelijk over. Maar gas is nog een aantal jaren belangrijk als transitiebrandstof. Het Roemeense gas zal daarbij een rol spelen. Zeker in Roemenië zelf, de helft van de Roemeense gezinnen heeft immers nog houtkachels. Er loopt een programma om veel meer huizen aan te sluiten op een gasnet.

Roemenië heeft 1 kerncentrale, met 2 reactoren. Die leveren een kleine 20% van de landelijke behoefte. Recent is een plan goedgekeurd om er in deze centrale 2 reactoren bij te bouwen. Die moeten in 2030 gaan produceren.

NL grootste investeerder in Roemenië

Nederlandse bedrijven behoren al vele jaren tot de grootste investeerders in Roemenië. Zo heeft bijvoorbeeld de Nederlands-Belgische groep Ahold Delhaize in Europa zo'n 5.200 winkels onder verschillende merken en formules. Daarvan liggen er 880 in Roemenië, oftewel één op de zes. Het concern is eigenaar van Mega Image, een bekende naam in Roemenië.

Een ander voorbeeld vinden we in de scheepsbouw. Het Nederlandse bedrijf Damen Shipyards heeft wereldwijd vestigingen. Hun grootste werf ligt in Galați, Roemenië. Sinds 2018 is het ook mede-eigenaar van een werf in Mangalia, aan de Zwarte Zee.

Recent baarde het bedrijf opzien met de bouw van 7 veerboten, die volledig elektrisch aangedreven worden. Ze zijn bedoeld voor kleinere afstanden en een capaciteit van maximaal 100 passagiers.

Dit jaar is een contract gesloten voor 2 patrouilleboten voor de Roemeense grenspolitie. Die zullen ook gebruikt worden door FRONTEX.

De landbouw in Roemenië

Zoals we hier al eerder schreven heeft Roemenië veel potentieel als producent van landbouwproducten. Qua omvang staat Roemenië nu op de 7^e plaats in de EU (NL op 5).

Wat Roemenië in de weg staat is vooral de kleinschaligheid. De bedrijven zijn gemiddeld 3,7 ha; 85% wordt voor eigen consumptie geteeld. En er is lange tijd grote weerstand geweest tegen samenwerken. Dat is nog een overblijfsel uit de communistische tijd, toen men gedwongen was tot samenwerken. Daardoor komt ruilverkaveling ook moeizaam van de grond.

We herinneren ons levendig een gesprek, 25 jaar geleden, hoe de reactie was toen we naar voren brachten dat de Nederlandse boerenstand na de oorlog begon te floreren door de vele coöperaties. Alsof ze het in Keulen hoorden donderen. Het land sámen bewerken, sámen machines aanschaffen? Daar moesten ze niet aan dénken!

Maar het tij keert langzaam; in 2020 zijn er 166 "associaties" opgericht.

Buitenlandse investeringen in de landbouw zijn belangrijk, maar de vorige regering verbood de verkoop van grond aan buitenlandse investeerders. De huidige regering wil van dat verbod af.

Van belang is ook dat er met EU-subsidies flink geïnvesteerd gaat worden in irrigatie, zodat de productie minder afhankelijk wordt van de weersomstandigheden. Er is in totaal 20 miljard euro beschikbaar voor de Roemeense landbouw voor de periode tot 2027.

De natuur in Roemenië

Ontbossing

In het verleden moest IKEA zijn meubelfabriek in Roemenië sluiten na beschuldiging van illegale ontbossing. IKEA, met 50.000 ha de grootste particuliere bosc eigenaar in Roemenië, zou onder het mom van bosbeheer de hand lichten met regels t.a.v. natuurbescherming, ook in Natura-2000-gebieden.

Beren op de weg .....

Er zijn nog grote gebieden in Roemenië met wilde natuur. Met als gevolg dat er grote populaties zijn van beren, wolven, jakhalzen en lynxen. Vooral het grote aantal beren is een probleem. Het dateert nog uit de tijd van Ceaușescu die ze liet bijvoeren en de jacht verbood, behalve voor zichzelf en de partijbonzen. De huidige natuurbeschermingswetten maken het probleem eigenlijk onoplosbaar.

De aanvaringen tussen beren en mensen zijn legio, met soms dodelijk gevolg. De beren komen naar de huizen om voedsel te zoeken. In sommige bergdorpen zijn alle huizen beveiligd met schrikdraad. Maar men maakt er ook een toeristische attractie van!

Degenen onder u die onze groepsreis in 2008 hebben meegemaakt zullen zich wellicht herinneren dat er in Brașov in de avonduren een berenexcursie was gepland. Die ging overigens niet door omdat er een beer een flatgebouw binnengewandeld was, tot de derde verdieping!

Ook de wolven zijn een probleem, niet zozeer voor mensen, maar voor de schaapskuddes. De herders bewaken die o.a. door bij de kudde te slapen. En ze hebben speciale herdershonden. Stevige dieren die niet schuwen de strijd aan te gaan met beren, wolven, lynxen en jakhalzen.

Cultuur

Graag willen we hier de aandacht vestigen op 2 recent verschenen boeken die een relatie met Nederland hebben.

1. Liefdesverklaring aan de Nederlandse taal, door Mira Feticu.

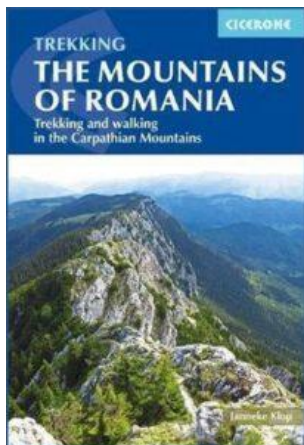
Deze schrijfster is een Roemeense die 16 jaar geleden haar man volgde naar Nederland.

Het is het vijfde boek in de voor haar nieuwe taal. Ze beschrijft hoe belangrijk de taal is als je wilt integreren in een vreemde maatschappij. In een vlotte stijl komen veel (eigen)aardigheden van Nederland en het Nederlands aan bod, gezien door iemand met veel liefde voor taal en literatuur en die is opgegroeid in het communistische Roemenië.

2. The mountains of Romania, door Janneke Klop.

In dit Engelstalige boek worden 27 trektochten beschreven van 2 - 6 dagen door de Karpaten en andere berggebieden in Roemenië.

Het boek staat niet alleen boordevol praktische adviezen voor de planning en organisatie van zulke tochten maar er is ook veel aandacht voor de cultuur en de geschiedenis van het land. De beschrijvingen maken duidelijk hoe uiteenlopend de landschappen zijn, variërend van glooiende heuvels, steile pieken, gletsjermereen tot de laatste ongerepte bossen van Europa. Tijdens de routes worden de middeleeuwse steden Sibiu en Braşov aangedaan, maar ook geïsoleerde dorpen die al eeuwen weinig veranderd zijn en waar zelfvoorziening geboden is.

*****

Échte hulp is investeren in mensen !!

U kent het motto van onze stichting: 'ÉCHTE HULP IS INVESTEREN IN MENSEN'

Als het uw bedoeling is dat donaties aan een goed doel niet verdwijnen in dure apparaatskosten en salarissen, en dat hulp **kleinschalig** en **direct** moet zijn dan bent u bij ons aan het goede adres. Wij hebben weinig kosten en er blijft ook in Roemenië niets aan strijkstokken hangen.

Hoe meer mensen ons werk steunen hoe beter. Misschien vindt u in uw familie- of kennissenkring personen die ons ook willen steunen. De toekomstige studenten in Roemenië zullen u dankbaar zijn !

Wij wensen alle lezers van deze Nieuwsbrief en iedereen die onze stichting een goed hart toedraagt prettige feestdagen en een voorspoedig Nieuwjaar!

George van Neijenhoff, voorzitter
Herdenkingsplein 17A
6211 PX Maastricht
tel. 043 3645681
george.vn@hotmail.com

Piet Verhoeven, secretaris
Dunckellaan 19
6132 BK Sittard
tel. 046 4515006
p.a.m.verhoeven@home.nl

Fons Graven, penningmeester
Bloemenhof 12
6151 BH Munstergeleen
tel. 046 4523233
alfonsgraven@gmail.com

Stichting Hulpfonds Jongeren Roemenië

NL88 INGB 0007 1754 66